

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: *Kultura štěstí, komparativní analýza pojmu štěstí v mezikulturním kontextu*

Autor práce: Filip Král

FHS UK 2024

Bakalářská práce Filipa Krále se pokouší o komparativní analýzu pojmů štěstí, jež mají kulturně odlišný původ a jejichž důrazy a hlavní aspekty se vzájemně liší. Jde tedy jak o asijské koncepty, ale rovněž například o současné velmi často zmiňované téma well-being.

Práce se ve své komparaci pokouší obsáhnout poměrně velkou škálu různých pojetí štěstí, což ne vždy vede k důkladné analýze, neboť jednotlivé koncepce jsou obvykle spíše deskriptivně představeny. Naopak je třeba zdůraznit, že se práce pokouší hledat kategorie, jež srovnání umožňují, čili například vztah k sobě samému, vztah ke společnosti, rodině, motiv sebezvoje.

To, kde je práce poněkud na limitu svých možností, jsou pojmy štěstí přímo svázané s filosofickými koncepcemi. Takto je Aristotelova koncepce eudaimonie a ctností opravdu velmi povšechná.

Trochu je škoda, že koncepčně se práce poněkud opakuje, není patrné, jaká je ta druhá, zřejmě praktická, část práce, případně jaký je rozdíl mezi teoretickou a praktickou. Koncepčně by teoretická část, a to i když jde o pleonasmus v práci v oboru filosofie, měla vybudovat základní analytické kategorie, s kterými se přistupuje k materiálu, jenž bude podroben zkoumání. Zde však tyto jednotlivé koncepce štěstí, které by měly být tímto materiálem, prochází celou prací a tedy je rozdíl teoretické a té druhé části, nejasný. Dělení kapitol v tomto smyslu není úplně jasné.

Další problém je nutně s mimoevropským "materiálem" práce. Od začátku jsem byl trochu proti tomu, aby se práce takto široce věnovala pojetím štěstí z velmi odlišných kultur. Na jedné straně je z hlediska komparace v zásadě lepší méně než více, ale hlavně se tu objevuje "antropologický problém". Je totiž obtížně udržitelné, že bez ničeho dalšího budeme srovnávat tyto kulturně radikálně odlišné pojmy. Antropologie si ve své tradici prošla obdobím, kdy se o tato srovnávání velmi aktivně pokoušela (např. ve škole konfiguracionismu), ale tyto snahy byly v pozdějším období velmi radikálně kritizovány. Chtěl jsem se tedy vyhnout problému, který dnes často vystupuje pod titulem postkolonialismu. Domníval jsem se, že by bylo možné zařadit ty koncepty, jež jsou recipovány a široce známy v našem kulturním okruhu. A tedy by nebylo záměrem tvrdit, že se zkoumají tyto koncepce v kontextu své domovské kultury, ale pouze jako takové, jež, a v jakém smyslu, jsou apropriovány globální západní kulturou. To se ale v práci nepovedlo zachytit a tedy zde spíše vidím to příliš jednoduše pojaté srovnávání nesrovnatelného.

Určitě by si zasloužilo blíže analyzovat vztah mezi novověkým pojmem štěstí, jež v češtině navíc vytváří dojem dvojznačnosti, jež nebývá přítomna v jiných jazycích, a řeckého pojmu blaženosti. Práce v tomto smyslu pouze pokládá štěstí za obecnější kategorii, pod níž blaženost spadá.

Celkově se tedy práce rozbíhá do velké šířky, avšak namísto tohoto horizontálního charakteru by jí prospěla větší vertikální hloubka zaměření a analýzy věnované vybraným motivům.

Nehledě na to chci ocenit, že práce je výsledkem samostatného studia, je nesporně dokladem časové a intelektuální investice autora. Určitě chci ocenit, že autor práce svůj text a představu o záměru pravidelně konzultoval a domnívám se, že v řadě věcí ty kritické připomínky, které jsem měl, i zapracoval.

Práci jistě **doporučuji k obhajobě**, navrhuji jí, v závislosti na prezentaci a reakcích na připomínky, známku **dobře až velmi dobře**.

V Praze 6. září 2024

Jakub Marek, Ph.D.